

Opravila na vrtu in okoli hiše

Drevesa in rastline za piko na i

V začetku pomladi na vrtu in v okolici doma ne zmanjka opravil. Vsi, ki prisegate na brezhibno urejeno zelenico, sedaj je pravi čas, da zavihate rokave in izvedete vertikalizacijo oziroma prezračevanje travne ruše. S tem razrahljate koreninsko plast in omogočite koreninam optimalno oskrbo s kisikom. Prav tako je treba odstraniti ves plevel, mah in druge ostanke, ki so se nakopičili čez zimo. Poleg prezračevanja je priporočljivo travo tudi občasno peskati, kar izvedete strojno ali ročno. Najbolje je uporabiti kremenčev pesek drobne granulacije (velikost zrn naj bo 0,8 mm).

Gnojila za travo je treba premišljeno izbrati in dodajati, saj lahko nekatera dolgoročno naredijo več škode kot koristi. Velikokrat delujejo negativno na pH tal in jih zakisajo. Pomoč pri pravilni izbiri gnojil je najbolje poiskati pri strokovnjakih, v specializiranih trgovinah in v kakovostnih vrtnih centrih. Optimalna so obložena gnojila z dolgoročnim delovanjem.

Zgodaj spomladi ali pozno jeseni je priporočljivo obnavljati travo, saj se pozimi zaradi nizkih temperatur, zastajanja vode in snežne plesni lahko razredči. Če spomladi opazite veliko zaplat odmrle trave, jo je treba dosejati. Ne smemo pozabiti tudi na valjanje, kjer

korenine trave potisnemo ob tla, s čimer dobijo boljši stik z zemljo, talno vlago in hranili v tleh. Pazljivi moramo biti, da valjar ni pretežak, saj lahko prekomerno zbije tla (priporočljiva teža je od 60 do 80 kg). Prav tako ne smemo predolgo čakati s prvo košnjo, ker previsoko travo ob zakasneli košnji prekomerno razredčimo (optimalna višina trave za košnjo naj bo med 3 in 4 cm). Da trave ne kosimo v premo-krem vremenu, pa že zagotovo veste.

Čas za pregled vrta

Čas je treba nameniti tudi koristnemu delu vrta, kjer imamo umeščene visoke grede, sadno drevje, vrtnine, dišavnice, začimbnice in ostale rastline, ki jih uporabljamo v kuhinjariki. Po temeljitnem čiščenju gredic sledita rahljanje tal in prekopavanje. Prav tako je zgodaj

spomladi še primeren čas, da zemljo oplemenitimo z organskimi gnojili. Vgrajujemo predvsem kompost in dobro uležan hlevski gnoj ter ustrezna biološka gnojila.

S spomladansko korekcijsko rezjo ohranjamo okrasne rastline zdrave, vitalne in spodbujamo zeleno rast. V začetku pomladi je treba zaradi vetra, snega ali mehanskih dejavnikov skrbno pregledati in sanirati vse poškodbe, ki so nastale na vegetaciji. Sedaj je pravi čas, da vse trajnice in okrasne trave porežete do tal in jih tako pripravite na novo rastno sezono.

Obrezovanje drevja

Prvo spomladansko delo je zagotovo obrezovanje sadnega drevja, saj je v času mirovanja vegetacije bistveno manj nevarnosti okužb. Pomembno je, da najprej obrežete starejša drevesa ter nato mlajša. Ko obrežete starejša, je treba rezilo razkužiti, najbolje pa je, da rezilo, ki ga uporabljate pri oblikovanju, razkužite po vsakem obrezovanju. Običajno se obrezovanje dreves prične marca, kar sovпада z meteorološko pomladjo. Obrezovati pričnete, ko se temperature dvignejo nekaj stopinj nad ničlo.

Pri okrasni drevnini je treba izvajati vzgojno rez, oblikovati krošnjo, formirati rast in redčiti mlade veje, ki se vraščajo v notranjost drevesa. Če določeno drevo v vrtu zraste pre-

»Vsaka ptica prispeva k lepoti neba.
Vsak kamen prispeva k lepoti Zemlje.
Vsaka rastlina prispeva k lepoti narave.
Vsak človek naj prispeva k lepoti življenja.«

(Modróko)

visoko ali je preblizu stavbe in morda kaže določene znake razkroja v notranjosti, je potreben strokovni pristop. Takšna drevesa lahko predstavljajo določeno nevarnost v okolju in tedaj pridejo v poštev posebne tehnike obrezovanja in obžagovanja. Takšna drevesa je najbolje obrezovati z izkušenim arboristom, ki ima ustrezna znanja, certifikate in obvlada tovrstne veščine.

Zahtevnejši večji projekti

Pomlad je tudi najprimernejši čas za zeleno vrtno ustvarjanje. Določena sezonska opravila, kot so ureditev gredic, spomladansko obrezovanje, čiščenje, zasaditev okrasnih loncev ter sezonskega cvetja, lahko brez večjih težav izvedete sami z družino in s prijatelji. Težave lahko nastopijo pri večjih zelenih projektih in celovitih preobrazbah vrta. Za to področje je treba imeti kar nekaj strokovnega znanja in izkušenj. Omenjeni

Bogata ponudba za spomladanske zasaditve v Vrtarniji Toplak, ki jo vodita Nataša in Tomo Toplak. (Foto: SHERPA)

zeleni mozaik povezuje v celoto več področij: krajinska arhitektura, hortikultura, dobro poznavanje rastlin in rastnih lastnosti, končne velikosti rastlinskega materiala, ocena stanja zemljine, tip tal, lega stavbe ipd.

Ključna je arhitektura zgradbe, ki narekuje kasnejše zeleno ustvarjanje celotnega okolja. Rdeča nit pri oblikovanju vključuje na-

membnost zgradbe in širšo okolico, v katero je ureditev umeščena. Hortikultura vedno išče ustrezen dialog z arhitekturo zgradbe. Pazljivi smo tudi, da ne vključujemo prekomernega števila rastlin ali morda preveč različnih rastlin. Ne želimo, da vegetacija predstavlja mašilo zelenic. Naš cilj je doseči zeleno komunikacijo s širšim prostorom. Pogostokrat so drevesa in rastline tista odločilna zelena pika na i, ki iz hiše ustvarijo dom.

In za zaključek še najpomembnejši spomladanski napotek: »Ne ustvarjajte zato, da bi vas svet videl, delajte iz srca in v vas bo zbran ves svet.« (Modróko)

MILOŠ MILOVANOVIĆ, dipl. inž. agr.,
Vrtnarija Toplak

Vrtnarija Toplak | Gorica pri Šmartnem 41 | 3000 Celje | tel.: 03 492 71 68

